

NAŠ DOM

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materni jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ A. M. Slomšek.

Izhaja vsak drugi četrtek ter velja s poštnino vred dve kroni za celo leto. Posamezne številke veljajo 8 vinarjev. -- Naročnina se pošilja na upravištvu „Našega Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za oznanila se plačuje od navadne 4 redne vrstice (petit), če se enkrat natisne po 15 vinarjev, dvakrat 25 vinarjev, trikrat 35 vinarjev. Rokopisi se pošiljajo: Uredništvu „Našega Doma“ v Mariboru in se ne vračajo.

Slovenski mladeniči! Bratje telovadci!

Dne 26. julija t. l. priredi „Zveza telovadnih odsekov“ v Škofji Loki svojo prvo javno telovadbo. Glasom Zvezinega poslovnika so obvezani vsi telovadni odseki, da se po svojih članih udeležijo te prireditve, ki ima namen pokazati moč skupnega našega dela. S tem namenom pa hočemo združiti še drug namen. Ta dan nameravamo ustanoviti

vseslovensko mladeniško organizacijo.

Zato vabimo ne samo člane naših „Telovadnih odsekov“, temveč vse poštene slovenske mladeniče; vabimo vse člane naših izobraževalnih društev, da se udeležijo te mogočne manifestacije prave slovenske mladine. Tesno združen s to prireditvijo bode tudi

poučni mladeniški tečaj.

ki se bo vršil ravno tam drugi dan, to je v ponedeljek, dne 27. julija. K temu poučnemu tečaju, ki bo po izbranih predavateljih zanimiv in velepomemben, vabimo zlasti naša društva, da odpošljejo svoje zastopnike.

Slovenski mladeniči, bratje telovadci na krov! Vsakdo, kdor le more, naj pohiti dne 26. in 27. julija v Škofjo Loko, ki bo gledala ta dan armado poštene slovenske mladine, zbrane pod mogočnim praporom, ki nosi napis:

„Vse za vero sveto in domovino drago!“

Za „Slov. krščansko-socialno zvezo“:

Dr. J. Ev. Krek, t. č. predsednik.

Za „Zvezo telovadnih odsekov“:

Dr. Lovro Pogačnik, t. č. predsednik.

Kmečka mladina, ne sramuj se svojega stanu!

Vrstice kmečki mladini. Napisal A. Lebe.

Vsak rodoljub opazuje s tugo in boleščjo, kako se žalibog mladina iz kmečkoga stanu, sinovi, hčere, hlapci in deklet, sramujejo svojega stanu, so v njem nezačudljivi, bežijo iz dežele v mesta, čestokrat v svoj časni in večni pogin. Zatorej bi bilo celo primerno, kmečki mladini podati tudi v tem nekoliko pojasnila. Kmečka mladina, ne sramuj se svojega stanu! V to svrhu ti hočem v naslednjih vrstah navesti več različnih razlogov. Prevdarjaj je sama, ali imam prav, ali ne. Glej:

1. Kmečki stan je najprvotnejši stan.

Stvarnik sam ga je postavil. On ga je postavil obenem s stvarjenjem človeka. V sv. pismu beremo: „Tedaj postavi Bog človeka v raj veselja, da ga obdeluje.“ Pa še večja prednost in skrb je skrita v tej zgodbi. Bog je ustvaril kmečki stan, ko je

človek živel še popolnoma v rajski nedolžnosti, preden je prišel greh na svet in po grehu smrt. Zato je tedaj Bog najprej raj za kmečki stan ustvaril. Prva človeka sta bila dva nedolžna kmetovalca, in raj je bil njiju krasno kmetijstvo. Drugi stanovi: kovači, ključavničarji, zidarji itd. so postali še-le po prvem grehu praštarišev, kakor nam spet pripoveduje sv. pismo. Slavni očaki: Abraham, Izak, Jakob, Jožef so bili, kakor nam je znano iz sv. pisma, kmetovalci, pastirji, posestniki živine in polja. David je bil kot pastir povišan na kraljev prestol. Kdo bi se naj tedaj še sramoval kmečkoga stanu? Ker je tedaj kmečki stan prvi izšel iz Stvarnikove roke, zato pa vidimo v vseh časih neko posebno ljubezen božjo do tega stanu in obratno, posebno ljubezen kmečkoga stanu do Boga in vere. Če je cela narava za nas vse neka odprta knjiga, v kateri vidimo neštete dobrote nebeškega Očeta, ako je lestvica, po kateri pridemo do spoznanja božjega in njegove ljubezni, tedaj je pač ravno ista narava, ki pretvarja kmečko ljudstvo v zveste prijatelje in otroke nebeškega Očeta; ono se mora že radi svojega stanu vedno in vedno proseče obračati k ljubemu Bogu, da ga obvaruje nesreče in nezgode, da mu pošlje solnce in dež, nast in cvet, spominjajoč se vekomaj resničnega reka: „Niti, kdor sadi, niti, kdor zaliva, je kaj, ampak ta, ki daje rast: Bog.“

2. Kmečki stan je najpotrebnejši stan.

Za naravno življenje in za naravni blagor človeške družbe je celo nenadomestljiv. To je spet lahko razvidno. „Skrb za življenje,“ pravi neki star pisatelj, „je človekova prva skrb na zemlji.“ Živeti pa more tisti, ki ima potrebna živila. Vsa živila pa nam pripravlja kmetovalec. Iz njegovih rok dobivamo kruh, sočivje, meso in sadje, s čimur se živimo. Brez hranitelja ni učitelja niti branitelja, to je brez kmetovalca, ki nas hrani, ne bi imeli ne učenjakov, vojakov, umetnikov, ne rokodelcev. Sv. pismo pripoveduje, kako je sovražni vojskovodja Holoferm judovsko mesto Betulijo na skrajni rob pogina spravil s tem, da je ukazal vse vodotoke k mestu pretrgati. Betulija bi bila pokončana, prebivalstvo bi moralo gladu in žeje konec vzeti, ko ne bi Bog po Juditi na čudežni način poslal rešitve. —

Istotako: Pokončajte krog in krog kmečki stan, tako da ne bo mestno prebivalstvo dobivalo nikakih živil; mestjani bi morali lakote poginiti. Pred visokovažnim, da prepotrebni stanom, ki vse hrani in živi, bi se morali drugi stanovi vklanjati, ker so vsi odvisni od njega. Tudi vlade in uradniki naj ga spoštujejo; posebno pa naj kmečki stan sam varuje svojo čast; tedaj kmečka mladina bodi ponosna na svoj stan!

3. Kmečki stan je najlepši stan.

Odpri oči in prav pazljivo opazuj v krasni spomladanski solnce zadnji sneg. Povsod ga preganja; najprej na solčnih mestih, in kmalu ga naj-

da tudi na senčnih krajih; najprej ga povzije v dolini, potem ga zasleduje gor v hribe, kakor lovski pes v hrib bežečega zajca. Tako vniči solnce polagoma ves sneg in pod njim vzbudi s tajno od Stvarnika mu podeljeno močjo vsepovsod novo življenje. Vse se odene z zeleno in pisano suknjo. In tudi človek se počuti tedaj v naravi veselega. Po vsej pravi se lahko primerja veselje človekovo rani pomladi:

Srce mu v prsih bije živovroče;
vesel je, kakor rano mladoletje,
ko raznobojno, sladkodulho cvetje
ogreva solnce, krasno sijajoče. —

In kakšna veličastna godba v tem božjem raju! Tam v travi čvrči čvrček, na polju žvrgoli skrjanček, v gozdu pa pošiljajo slavček, kos, rudeči lišček in drugi ptički svoj jutranji pozdrav k Stvarniku.

To je nek odsvit, nek blag spomin na izgubljen raj; to je božji vrt, vsako leto od božje roke ponovljen za kmetovalca in kmečko ljudstvo. In če sedaj mestjani prilezejo iz svojih bivališč ter gredo vun na deželo, se mi zde enaki onim, ki takorekoč kradoma uživajo radosti narave, kmet pa je kot posestnik na svoji domačiji.

Seveda, ne kraljuje vedno spomlad in tudi ne vedno lepo spomladansko vreme, toda ravno vremenske spremembe narejajo kmečki stan tako krasan. Mislite si, kako enostavno in dolgočasno bi bilo na svetu, ako bi bil vedno eni in isti letni čas in vedno isto vreme. — In sedaj primerjajte! Glejte, rokodelec v svoji delavnici in uradnik ali pisar v svoji pisarni, premnogi mestjani v svojih hramih in palačah, vsi ti imajo pravzaprav vedno isti letni čas, ali bolje rečeno, ti nimajo takorekoč nobene spremembe letnih časov, ampak le dneve, ki potekajo skozi celo leto vedno enako, k večjemu s tem razločkom, da porabijo pozimi več luči, kakor poleti, in da daje pozimi več toplote peč, poleti pa zrak. Pojdite k čevljarju, ali krojaču ali mizarju: ta dela skozi celo leto v zaduhli delavnici, v slabem, okuženem zraku, vedno z istim orodjem dela leto na leto, spomladi kakor jeseni, poleti kakor pozimi; m d-tem ko greste vi spomladi ven v prosto božjo naravo, greste z njo takorekoč v enakomernem koraku; poleti kosite, žanjete, jeseni zbirate sadl raz drevja in na polju in v vinogradih, pozimi se oskrbljujete z lesom za kurjavo itd. V nobenem drugem stanu

ne najdete tako bogate, lepe in narayne razlike v raznovrstnih opravilih v domu in na dvoru, v hlevu in skednju, na polju in v gozdu in gori na planini, kakor ravno v kmečkem stanu. — Povejte mi, kdo živi lepše življenje mestjan ali kmet?

4. Kmečki stan je najbolj zdrav stan.

Da, ne samo lepše življenje živi kmet, temveč tudi bolj sveže in bolj zdravo. To ima v raznih vzrokih svoj razlog. Prvi vzrok je ta, vse opravilo se vrši v prosti božji naravi, v svežem zraku, na polju in v gozdu in zlasti na zračni planjavi. Opravila sama so raznolična in stroga, ojačujejo vse mišice in ude, krepijo čeli organizem človeškega telesa in narejajo celega človeka zdravega in vzdržnega proti tisočerm boleznim. V mestu vidiš nepretrgano enoličnost v opravilih, ki je večkrat škodljiva zdravju: eni morajo po ves dan sedeti, drugi po ves dan stati, in mnogi, ki bi pri kmečkem delu ostali zdravi ter bi dosegli visoko starost, so v mestu svoje zdravje pokvarili in življenje zdatno okrajšali. Glavna prednost življenja na deželi je v pravi razdelitvi časa. Kmet pa tudi sledi redu narave. Vstane rano; petelinov klic, petje ptičic, jutranja zarja, jutranji glas zvona — so njegovi budilniki. Na novo ekrepčan vstane in izmoli po krščanski dolžnosti svojo jutranjo molitev. Ravnotako se vleže zvečer po dokončanem dnevnem opravilu pravočasno k počitku. Njegova večerna pesem je sveti rožni venec, njegova večerna zabava zdravo in sladko spanje. Mestjana pa mika zvečer, po dokončanem delu, poiskati si še kako razvedrilo, zlasti v gostilni, in druge zabave. Čestokrat vporabi noč za dan in dan za noč, kar prezačasno ugonobi njegovo zdravje. Primerjajmo potem hranila in živila. Kmet si prideluje vse sam ter ve, kaj ima, kaj je in pije. Toda v mestu — o Bog, kako se pančajo in mešajo in pokvarjajo včasih najpotrebnejša živila! Kdo ostane tu bolj zdrav?

Konečno še nekaj. Dasi je deželan tudi reven, je vendar na svojem posestvu kakor kak kralj. Hiša in polje je njegova last, istotako zrak in voda. V mestu pa jih je malo, ki imajo svoje lastne hiše in redki so, ki imajo svoj vrt; večina mestnih prebivalcev ne more niti ped zemlje imenovati svojo last. Stanovanja so v mestu težavna, prenapoljena in draga — in zrak? V velikih mestih so skoro ne da dognati, kako more zadostovati zrak za toliko tisočev in milijonov nakupičenih ljudi; slab zrak,

LISTEK.

Ručl H.

Črtica iz vojašnice.

(Dosluzenim vojakom v spomin.)

(Konec.)

„No, stari prijatelj, kako se še vedno počutiš“, sem ga vprašal in gladil njegovo lepo dlako. On me je milo pogledal in cvilil.

„Da, da, dobro razumem tvojo bol, uboga živalica: Glej, ona, radi katere se je usmrtil tvoj poročnik, ga je že zdavnaj zabila, a ti, ki nimaš razuma, si mu ostal zvest. To je lepo!“

„Slišite predmojster, nimate drugega dela kot pogovarjati se s psom?“ me je vprašal vodnik Rusa. „Tu imate, in čitajte rajši!“ Ponudil mi je par zvezkov onega groznega romana o črnem Juriju.

„Hvala, gospod vodnik“, sem mu odvrnil, „meni je pes ljubši.“

Tega on nikakor ni mogel razumeti. Godrnjal je o nekem neolikanem človeku, vrgeč zvezke na mizo in rekel: „Kakor se Vam poljubi. Samo bolj mirni bodite in ne motite me!“

„Pojdi tiger“, sem poklical psa in šel zopet ven pred utrdnico.

Majhna svetilnica je slabo razsvetljevala dolg hodnik, katerega je napolnjeval pust duh. Noč je bila temna in še hladneje je pikal mrzel veter. Zalostna, grozna velika noč! Stražnik na vrhu se je zavil v dolgo, staro suknjo in hitro menjaval svoj prostor, zeblo ga je. Gotovo je tudi on mislil na svoj dom in primerjal prejšnje proste čase s to samotno nedeljo, kajti večkrat je globoko vzdihnil.

Vrnila sva se s tigrom v stražnico.

Janez je sedel pri mizi in imel pred seboj papir, črnilo in peresnik. Toraj pismo je hotel pisati naš dobri Janez. Gledal je nepremično v steno in

si podpiral glavo. Videlo se mu je, da on v tem poslu nikakor ni mojster. Konečno je vendar zbral svoje misli toliko, da so bile dobre za papir; odločeno je pomočil pero v črnilo in napisal svojej materi dolgo, dolgo pismo. Vodnik Rusa pa je privlekel iz velikega žepa, katerega je imela njegova suknja, lepo klobaso in je bil ravno pripravljen povžiti dobro večerjo. Tiger je po svojej navadi pristopil in se muzal ob njegovih nogah. A vodnik Rusa ga je sunil z nogo v trebuh, da je uboga žival milo zavcnila in se tiho splazila nazaj h gorki peči. V tem trenutku se oglasi stražnik na utrdbi: „Stoj! Kdo si?“

Prišlec glasno odgovori: „Častnik v službi:“ „Naprej! Straža k puškam!“

Vodnik Rusa ni imel toliko časa, da bi bil shranil svojo večerjo. Planili smo ven na hodnik in se urno uredili. Vodnik Rusa, ki je še zvečil košček klobase, je stopil k vratom in vprašal: „Kdo je zunaj?“ „Častnik v službi“ — se je glasil odgovor. „Značilno znamenje?“ Častnik odgovori: „Goba“. „Sodi“, reče Rusa in odpre velika vrata, in v vežo stopi, oj groza, naš surovi stotnik Pust. Rusa se je postavil na desno krilo in poveljeval: „Straža, desno glej!“ in proti stotniku obrnjen se je ponižno javil kot poveljnik straže. „Že dobro“, reče stotnik Pust, stopil je bližje in nas pregledoval, če smo dobro opnavljeni, kakor je to sploh navada teh visokih gospodov.

Vodnik Rusa pa je bil radi klobase, katero je pustil v stražnici na mizi v groznih skrbeh. Vporabil je lepo priliko, ko nas je stotnik ogledoval, kakor da bi nas hotel kupiti, stopil nazaj in pokušal skozi majhno okence. A kaj se je zgodilo? Rusa je bil ves bled. Nehote je glasno zajechal: „Moja klobasa!“ „Kaj Vam je, vodnik Rusa?“ ga je začudeno vprašal stotnik. Seveda naš ubogi Rusa ni našel hitro pravega izgovora. Povedal je resnico. „Ta-

katerega eni dihajo iz sebe, dihajo drugi vase: Odtod blede, zelenkastorumeni obrazi; slabotne postave, odtod toliko hiranja in bolezn. Le prepogosto so velika mesta enaka pobeljenim grobovom, ki se od zunaj lepo blestijo, znotraj pa so polni gnilobe in smradu — telesne in duševne.

5. Kmečki stan je najbolj jedrnat stan.

Pri kmečkem ljudstvu, ki v resnici zasluži to ime, je vse solidno, priprosto, krepko. Krepka je njegova hrana, priprosta njegova obleka, pošten njegov značaj, jedrnata njegova vzgoja, zdrava njegova razsodba, čednostno njegovo obnašanje, versko in krščansko njegovo prepričanje. Zato je pisano o kmečkem stanu: „Glej, kmetovalec čaka na sladke sad zemlje; čaka potrpežljivo, dokler še ni sprejel ranega in poznega dežja.“ Nikakor ne zanikujem prednosti drugih stanov: saj smo vendar vsi eden na drugega navezani. Toda temelj narodov, jedro človeške družbe, mozek države tvori pošten in soliden kmečki stan. Ta vzreja najboljše državljane, vojaške in dačoplačalce; ta je trdnjava, ponos, up, največji blagoslov dežele — in to ne radi osebnih prednosti kmetov, ampak radi dobrin in prednosti, katere je Bog položil v ta stan.

Torej, slovenska kmečka mladina, spoznavaj svoj stan, ljubi ga, spoštuj in nikar se ga ne sramuj!

Slovenci!

Po vse trgovinah zahtevajte odslej edino-le vžigalce S. K. S. Z. „V korist obmejnim Slovencem“. Drugih nikjer več ne sprejmite!

Gorje ti, slovenska mladina!

Vedno se ti je slabo godilo, a so sedaj ljudje, ki ti obetajo boljših časov. Le delati moraš tako, kakor hočejo oni ljudje, apostoli svobode. Podati se moraš v tabor svobodašev ali liberalcev, ki te vabijo z mogočnimi trombami, klanjati se jim moraš z

ko“, zakriči stotnik Pust, na klobase mislite pri tako važnem opravilu? Da bodede vdrugič to opustili, Vas kaznujem s 5 dnevnim zaporom.“

Stotnik je odišel, vodnik Rusa pa je ležal ves razkačen v stražnico, da bi se maščeval nad pregrešnim tigrom. A ta je najbrže čutil to nevihto, zakaaj skril se je pod ono leseno klop. „Kje je vražja žival“, je kričal ves iz sebe vodnik Rusa. Vzel je metlo in začel udrihati po nedolžnem tigru. Ta mu je pokazal zobe, skočil k mizi, pograbil še oni kos klobase, ki ga je prej iz same ljubezni do bližnjega pustil na mizi, zbežal skozi še odprta vrata in v miru povžil dobro večerjo svojega sovražnika. Rusa pa se je togotil, češ: „To je bila edina pisanka, a še to mi je požrla ničvredna žival, in vrhutega imam celih 5 dni zavora. O, da bi vsaj denar imel, in bi si kupil večerjo! O, ti pusta velikonočna nedelja!“ Mi smo se mu skrivaj smejali, čeravno smo tudi mi občutili glad, ki nam je krčil želodce.

Komaj smo naslednji dan dospeli domov, že so nas pozdravili tovariši vodnika Rusa, ki so izvedeli o žalostnem dogodljaju, in se mu smejali. Dolgo niso pozabili na klobaso in tigra. Vodnika Rusa pa je najbolj raztogotilo vprašanje, ki ga je slišal vsak dan: „No, Rusa, kdaj bosta s tigrom zopet skupno večerjala?“

Ribji lov za sv. očeta.

(Pripoveduje o. Ajuria v Banapa, Fernando Poo—Afrika.)

Tako imenujejo naši zamorčki ribji lov, ki so ga napravili 4. listopada pretečenega leta. Prej ko nadaljujem svojo povest, moram omeniti, da vsi otroci našega misijona ljubijo prisrčno-udano sv. očeta in se zelo zanimajo zanj. Nепrestano nas sprašujejo o njem, vedno ogledujejo s spoštovanjem njegovo častitljivo postavo na platnu ter goreče hrepenijo, da bi ga v resnici videli.

„Oče“, me vprašujejo večkrat, „ali smejo tudi črne videti sv. očeta?“ In ko jim to zatrdim, po-

glavo v prah, in odpro se ti zlati časi prostosti in svobode. Vse želje ti izpolnijo, če le rečeš, da si svobodna in če vpiješ na njih komando po svobodi, če žvižgaš, bljuješ in biješ, kadar se kje pokažejo „črnuli“. In ko si tako pokazala svoje „neodvisno mišljenje“, ali ne sledi temu pravi raj? Pijača teče od miz, drug za drugim se praznijo sodčki in iz kuhinje prihaja v sobo duh papricirane jedi. Iz enega kota vro na dan glasovi harmonike iz drugega neodvisni klici kakor „prokleli far“, „vražji nazadnjaki“ . . . . .

Vidiš, slovenska mladina, svobodaši uče, da je tukaj vir omike, neodvisnosti in sreče.

Svobodni mladini je pa treba tudi svobodno misliti. Tudi zato skrbe učitelji neodvisnosti in prostosti. Vsako nedeljo prirejajo shode, kjer mislijo in govore svobodno in neodvisno. Če boš do pičice tako mislila, slovenska mladina, kakor ti doktorji svobode, pa boš mislila neodvisno in svobodno. Če boš verjela vse, kar pišejo liberalni časniki, tudi svobodno in neodvisno zlagane dopise in članke in legende o duhovnikih, božjih namestnikih, o sv. cerkvi, o sv. očetu in o vseh vernih ljudeh, tedaj boš mislila svobodno in neodvisno; in kadar boš mislila svobodno in neodvisno, pa boš omikana in zasije ti zlati čas sreče.

Treba se ti je le skazati, da si že udrihal po klerikalcih in po duhovnikih, da bereš liberalne „verodostojne“ časopise in da si obiskal klavern opičji liberalno-socijalni kurz, pa si bolj olikan in študirano ko vsi klerikalci, in tvoja beseda odtehta več, seveda pri svobodnih voditeljih, kakor beseda častitljivega, sivolasega vernega moža.

Vidiš, slovenska mladina, le učiteljem in študentom svobode in neodvisnosti je treba slediti, ki imajo srečo v rokah, pa je boš tudi ti deležna. Odvajali te bodo od duhovnikov in ti bodo dovolili srečo, da boš njim samim služila za podplate. Odvezali te bodo od vere, od cerkve, od grehov, od pravičnosti in od ljubezni do bližnjega, samo če slediš njim in polagaš milodare na njihove oltarje, kajti samo od zraka in od neodvisnosti tudi oni ne morejo živeti. Saj vidiš, da so požrtvovalni ljudje, ki jim je v prvi vrsti zato, da se očisti naše verno ljudstvo od cerkve in katoličanstva in da

stanejo zamišljeni ter govorijo: „O kolika sreča bi bila, ko bi kateri izmed nas smel videti sv. očeta! Če bi imel jaz to srečo, bi rad zadovoljno umrl.“

Zato pa ni bilo čudno, da so vsi otroci darovali majhen dar, da bi vsaj nekaj prispevali k veliki slavnosti zlate sv. maše. Dasi so mnogi izmed njih največji reveži, so radi dali majhno darilce. Nekateri 25, drugi 50 vinarjev, tudi po kroni, da po pet in še več kron so dali premožnejši. Tudi gojenec našega zavoda niso hoteli zaostati, dasi so najrevnejši ter ne zmorejo niti jednega vinarja. Zato so nas kaj prisrčno prosili, naj jim odredimo kakšno delo, naj si bo še tako težavno, da prislužijo v prostih urah nekaj denarja za ljubljenega sv. očeta.

Nekga dne pridejo pred me ter me prosijo jednoglasno: „Oče, prosimo, dovoli nam, da gremo ribit z veliko mrežo. Vse, kar nalovimo z božjo pomočjo, hočemo darovati sv. očetu.“ Rad jim uslišim prošnjo v njihovo največje veselje.

Prišel je vendar dan, ki je bil določen za ribji lov za sv. očeta, kakor so ga imenovali naši dečki. Preden se podamo na morsko obrežje, prosimo ljubega Boga, naj na priprošnjo prvakov apostolov Petra in Pavla blagoslovi naše podjetje. Potem se podamo k morju, kjer vržejo dečki takoj mrežo v vodo. Pa koliko je njihovo razočaranje, ko jo potegnejo prazno z vođe. Pa ne upade jim pogum. Med gorečo molitvijo vržejo drugi mreže. Pa zopet zastoj! Niti jedne ribice ni videči!

„Zlobni duh nam je to napravil iz zavisti“, zakliče neki deček. „Da, da“, kričijo vsi, pa zdaj bomo tako dobro molili, da bomo zlođeja osramotili! Rečeno, storjeno. Dvakrat prisrčneje molijo vsi in uspeh ni izostal!

Zdaj je bila mreža polna, da se je skoro trgala! Navdušeni živio in slava-klici niso mogli nehati. Takoj so prodali navdušeni dečki svoj plen ter mi polni sreče izročili dar sv. očeta: 85 K.

Tako je bilo mogoče misijonskim otrokom iz Banape položiti majhen dar na zlatomašniški oltar Pija X.

vživa, kakor se mu poljubi ne po pameti, temveč po volji, ker to je svoboda po njih načelih.

Kar daš sedaj, slovenska mladina, za božjo čast in za dobre namene iz usmiljenja in ljubezni, to je zavržen denar, s katerim bi se dalo nekaj časa uživati po svobodni želji — to je človeko- in bogoljubno, omikano mišljenje svobodašev. Če boš tudi ti, slovenska mladina, tako mislila, pa bodo zadovoljni s teboj liberalci, poprej pa ne, o tem bodi prepričana.

Kaj boš porekla, slovenska mladina, na to moje pismo? Začudila se boš in spregledala, kaj ne? Ali ti bo žal, da nisi še dosedaj sprevidela, v katerih rokah se meri sreča in omika na cente?

Okoli po svetu.

Cesar in Bosna. Novi pomožni škof sarajevski, dr. Šarič, prvi Bosijanec, ki je dosegel škofovsko čast, je bil te dni v avdijenci sprejet od cesarja. Pri tej priložnosti si je dal cesar z vidnim zanimanjem poročati o razmerah v bosanski škofiji in v zasedenih deželah sploh.

Veliko jubilejno razstavo v Pragi je dne 14. t. m. otvoril prestolonaslednik Franc Ferdinand. Zadnji čas poročajo, da si bo tudi sam cesar razstavo še ogledal, čeravno je bilo začetkoma to že odpovedano.

Jubilejne znamke po 10 vin. pridejo koncem tega meseca iz prometa. Vzrok je baje to, ker se da na teh znamkah zbrisati poštni pečat.

Stajerske Slovence ob čneji kamniškega okraja vabimo, da pohite na praznik Kristusovega Vnebohoda dne 28. maja v Kamnik in bližnje Mekinje, kjer se vrši slavnost blagoslovljenja nove zastave ondotnega „Slov. katoliškega izobraževalnega društva“. Slavnost bo velikanska, pravi ljudski tabor. Običajno torej tudi stajerski Slovenci svoje brate! Zbirališče slavnostnih gostov bo ob pol 9. uri dopoldne pred kamniškim kolodvorom, nakar se z godbo in zastavami na čelu podamo skozi Kamnik v Mekinje. Na slavnosti govori drž. poslanec dr. Krek. V četrtek na svidenje v Kamniku in Mekinjah!

Dunajska ljudskošolska mladež pred cesarjem. 82.000 otrok dunajskih ljudskih šol se je dne 21. t. m. v Schönbrunnu poklonilo cesarju ter mu priredilo prekrasno ovacijo. Županu, dr. Luegerju, ki je sprožil misel na to prireditev, je cesar ves ginjen dejal: „Otroci so zame najlepše in najljubše na svetu. Čim starejši postajam, tembolj ljubim otroke.“ In predsedniku komiteja za to slavnost je rekel zahvaljujete se: „Tega dneva ne pozabim nikdar.“

Dr. Ant. Ciril Stojan — kanonik. Znani delavni drž. poslanec dr. Stojan je imenovan kanonikom olomuškega kapitlja. Klako vnet prijatelj da je katoliškim Slovincem, je pokazal tudi ob katol. shodih v Ljubljani, kjer je govoril v slovenskem jeziku.

Prošnje za dopust ob času žetve aktivnih vojakov se ne smejo vlagati naravnost na okrajno dopolnilno poveljstvo, št. 17 v Ljubljano, kakor se to zdaj godi, ampak županstva jih imajo predkladati svojim pristojnim okrajnim glavarstvom, ker jih mora sicer okrajno dopolnilno poveljstvo pošiljati na okrajna glavarstva in se s tem mnogo časa zgubi, da postanejo take prošnje vsled tega brezpredmetne. Stariši, ki žele imeti sina za časa žetve doma, imajo tozadevne prošnje vlagati pri svojih županstvih, ta pa jih predlože okrajnim glavarstvom.

Vojaške olajsave. V zadnji številki smo poročali, kakšne važne olajsave je vlada obljubila, ako ji zbornica dovoli 4920 novincev več. Ministrskemu predsedniku se je z največjim trudom posrečilo dobiti dvetretjinsko večino poslancev za to povišanje. Toda samo 2 glasa večine je dobil, kar jasno kaže, kako velika nezaupnost proti sedanjji vladi se polasča vedno bolj vseh strank.

Kmetje na vseučilišču. Kako je to mogoče? Tako-le: Pravniki Aldrian, član katoliškega nemškega akademičnega društva „Carolina“ v Gradcu, bi imel biti promoviran doktorjem prava. Kot tajnik „kmečke zveze“ katoliških nemških kmetov je tej slovesnosti kot goste povabil tudi svoje rojake — kmetje, ki so z veseljem prihiteli v velikem številu v Gradec — (bilo jih je nad 200; vsak mladi doktor namreč povabi ob tem svojem slavlju goste, katere in kolikor jih hoče, pa naj so gospoda iz najvišjih krogov, ali krivonosni židje, ali kdorkoli. Ko pa pridejo kmetje z Aldrianom in nekaterimi krščansko-

socialnimi poslanci do vseučilišča, jih je že čakala tolpa „svobodomiselnih“ dijakov, židov, vsenemcev in liberalcev vseh vrst, ki so jim branili vstop, sramotili kmete na najostudnejši način kot „kmečko sodrgo“ ter jih celo dejanski napadli s palicami, na kar pa seveda kmetje niso odgovorili s svojimi krepkimi pestmi, do česar so imeli pravico; le branili so se, kolikor je bilo nujno potrebno. — To je suhi dogodek. Človek bi mislil, da se bodo vsi pametni ljudje zavzeli za kmeta, ki mora vendar imeti tudi pravico, da sme pogledati v visokošolsko palačo, ako s svojimi krvavimi žulji mora te zavode vzdrževati, ter se na njih šolajo tudi njegovi sinovi. Toda to so bili katoliški kmetje, in Aldrian je katoliški visokošolac, takšnih pa liberalni dijaki ne puste na visoko šolo, češ, s tem se žali „svoboda“ visokih šol in „svoboda znanosti.“ Kajti o tej vedno upijejo zakrokani nemški burši in njihovi brezverski profesorji, pomagajo pa jim — in to je najlepše, a neizmerno sramotno za nas — slovenski liberalni dijaki. Nemško liberalno dijaštvo ne pusti slovenskim dijakom na vseučiliščih nobene svobode, še pokazati se ne smejo z narodnimi trakovi, drugače odneso domov batine; Slované imenujejo le „nadležne goste“ na vseučiliščih; zdaj pa slovenski liberalci in liberalni dijaki odobravajo enako nasilje proti katoliškim nemškim dijakom in ga podpirajo, mesto da bi pomagali se potegovati za svobodo na vseučiliščih; liberalni slovenski listi pa pišejo, da so si katoliški kmetje s palico v roki in s kamenjem v žepu hoteli izsiliti vstop v vseučilišče, da bi oskrunili to „posvečeno torišče vede“. Prepričani smo, da si bodo tudi slovenski katoliški kmetje to ravnanje slovenskega liberalnega časopisja in dijaštva dobro zapomnili. O „svobodi znanosti“ v teh „posvečenih toriščih“, o koji mazarijo ponesrečen študentje po liberalnih listih, pa bomo menda v kratkem še imeli priložnost govoriti. Znanost, ki je v resnici svobodna, si upa tudi svobodnemu in zavodnemu kmetu odkrito pogledati v obraz, pa ga ne tira s koli in gnjilimi jajci iz svojih prostorov! Na naših vseučiliščih pa se zdaj šopiri laži-veda in židovsko-nemška predrznost, pred katero ponižno v prahu na tleh leži slovenski liberalizem ter ji liže pete.

Hrvaški dijaki pri papežu. Sveti oče je sprejel 25 dijakov zagrebškega učiteljskega, ki so na poučnem potovanju. Dijaki so mu izročili umetno izvršeno spomenico k zlatemu jubileju, ki je papeža zelo razveselila. Nagovoril je prijazno dijake in pa profesorje, ki jih spremljajo, ter podelil vsem apostolski blagoslov.

Petje protinarodnih in protiverskih pesmi pri vojaki. Češki poslanec Klofač se je v razpravi o povišanju števila vojaških novincev pritožil, da je nek poročnik prepeval Čeha zasramujoče pesmi. Vojaška oblast je na to vojakom in častnikom prepovedala prepevanje pesmi, ki žalijo narodni ali verski čut.

„Svobodna znanost“ na avstrijskih vseučiliščih. Kako je židovsko-nemško-slovansko „svobodomiselnost“ dijaštvo z liberalnimi listi vred v imenu „svobode“ pobalinsko napadlo katoliške kmete in dijake, poročamo na drugem mestu. V zvezi s tem dogodkom pa je druga stvar. Na vseučilišču v Inomestu je kot profesor katoliškega cerkvenega prava nastavljen nek profesor Wahrmond, ki je vedno bolj nesramno, zadnji čas celo na javnih shodih in v spisih sramotil katoliško cerkev, njene nauke in običaje. Pa ne da bi bil morda kaj kokazal, ampak prepisoval je iz najnesramnejših knjižur stare, že sto-krat in tisočkrat ovržene laži ter jih prodajal v „imenu znanosti“. Seveda je nazadnje morala zavreti kri ne-le krščanskim dijakom-slušateljem, ampak celemu krščansko- tirolskemu ljudstvu, da krščanskim narodom v Avstriji sploh. Zato so krščanski poslanci proti vladi nastopili tako odločno, da so dobili zagotovilo, da Wahrmond ne bo več predaval. Nato pa se vzdigne ves Izrael, t. j. vse liberalno dijaštvo in časopisje ter vpije, da klerikalizem hoče zadušiti „svobodno vedo“. Kakšna znanost je Wahrmondova veda, se vidi najlepše iz tega, da so se ga že pred daljšim časom začeli sramovati lastni tovariši, na vseučiliščih na Nemškem, češ, da ni ta noben učenjak, ampak „širokousten čvekač“. Toda to ne brani slovenskim in drugim slovanskim liberalnim visokošolcem, da ne bi tudi oni z nemškimi burši vzed, se slovesno izjavili zoper klerikalno kršenje „svobodne

znanosti", s tistimi burši vred, ki jim bodo o prvi priliki zopet z batinami na krvave glave zapisali resnico, da so kot Slovanci „manjvredni“ in nadležni tujci na vseučiliščih. Dovolj točno označi v Stuttgartu na Nemškem izhajajoči list „Deutsches Volksblatt“ to početje združenih židovsko-nemških in slovaških liberalnih dijakov na avstr. vseučiliščih kot — „fantalinske oslarije“. Ali zna kdo za primernejše ime?

Svarilo pred izseljevanjem v Chile. V zadnjem času se je mnogo avstrijskih izselnikov vsled jim v Buenos Aires-u danih obljub-slepil o sijajnih pridobitnih razmerah dalo preslepiti, da so odpotovali iz Argentine v Chile. V tej deželi pa, ki se nahaja v težki gospodarski krizi, se je dokaj zmanjšala delavna priložnost in občutno znižala dnina. Chilensko vlado so bili celo v zbornicah pozvali, naj predloži zakonita sredstva, da se zabrani vsako nadaljno priseljevanje, dokler se ne vrnejo redne razmere. V teh okoliščinah se mora najživahneje svartiti pred izseljevanjem v Chile.

Strašen potres. Iz Meksike prilfaja poročilo, da so provincijo Sinaloa tekom osmih dni trije potresi skoraj popolnoma uničili. Od 1800 hiš mesta St. Dimas je skoraj tretji del razrušen. V luki Agiolumpo je poškodovanih mnogo ladij, braziljska jadrnica „Diaz“ se je potopila. — Tudi v Kataniji so čutili velik potres, ki je na poslopih napravil mnogo škode.

Razgled po domovini.

Maribor. Župnijski izpit so delali sledeči kaplani: Ivan Grobelšek iz Slov. Bistrice, Josip Lončarič iz Trbovelj, Albin Slavec iz Zreč in Alojzij Zamuda iz Vranskega.

Poletni tečaj za vinogradništvo in sadjarstvo se bo vršil na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru v času od 15. do 20. junija t. l.

Leitersberg-Karčovina. S. K. S. Z. snuje v Leitersberg-Karčovini pri Mariboru Izobraževalno društvo. Že prvi sestanek zadnje nedelje je pokazal, kako nujno potrebno je društvo tik Maribora. Ko se pravila potrdijo, se začne z marljivim delom. Prosimo rodoljube vsestranske podpore za to velevažno društvo ob meji.

Poslanec Pišek je izposloval pri južni železnici, da vozi od prvega tega meseca vlak, ki je odhajal dosedaj iz Maribora ob 1. uri 40 minut pop. v Ptuj samo ob nedeljah, vsak dan. To je velike važnosti za postaje Hoče in Rače, ki niso imele popoldne zveze, odkar se je odpravil mešani vlak. S tem je tudi ustrezno občni želji prebivalstva ob progi južno od Maribora.

Za S. K. S. Z. na Štajerskem so darovali jubilejne krone p. n. gg.: nadžupn. Lenart v Smartnem 4 K, župnik Pečnik iz Podgorja 2 K, mestni župnik Čížek iz Slov. grada 2 K, župnik Sigl iz Terbonja 2 K, mladeniči iz Starega trga in Slov. gradca izlicitirali sūdmarske vžigalice 2 K, posestnik Schöndorfer iz Starega trga 1 K, posestnik Jurij Apačnik iz Starega trga 1 K, Ivan Ivanc, kaplan, Čadram 2 K; dr. A. Jerovšek 2 K; Lončarič, kaplan v Trbovljah 1 K; Groblšek Fr., Slov. Bistrica 1 K; neimenovan g. v Šav. dolini 30 K; Zamuda, kaplan, Vranksko 1 K; Valentin Mikuš in Ferdo Žgank, za napad v „Narodnem Listu“ vsak po 1 K. Bog daj obilo posnemalcev.

Za S. K. S. Z. so darovali še nadalje gg.: Fr. Kaser v Juršincih v spomin cesarjevega jubileja 1 K; Katinka Blumer v Trstu 2 K; duhovniki zbrani na dekanijski konferenci v Jarebini 8 K. Veselo je, da se „Zveze“ spominjajo celo rojaki in rojakinje živče doma.

Slovenski romarji v Lurdu. Bilo je pač čudain milostipolno romanje, iz katerega se, kr to pimo, ravno vračajo naši rojaki. Na kratko smo že izvedeli o ginljivih dogodljivih teh dni v Lurdu, celo o več čudežih, kojih priča so bili Slovenci sami. „Naš Dom“ bo lahko poročal o tem več zanimivega, saj je bil gospod urednik našega lista tudi med voditelji lurških romarjev. — Da pa slovenskim liberalnim listom ta „verska zaslepljenost“ slovenskega ljudstva ni prav, jim mi ne moremo pomagati. Le tega se nadejamo, da bodo doživeli še marsikaj, kar jim „ne bo prav“; in k temu bomo pomagali vsi po svojih najboljših močeh!

Ljutomerski okrajni zastop. Mesto rajnega g. Kukovca je bil 21. t. m. izvoljen za načelnika okraj-

nega zastopa kmet Jože Rajh starejši, občinski predstojnik na Cvenu in obenem načelnik ovenskega gasilnega društva, kakor tudi zveze gasilnih društev za ljutomerski okraj. Ta pridobitev S. K. Z. naj bo začetek plodonosnemu gospodarskemu in kulturnemu delu za celi okraj!

Krapje pri Ljutomeru. Zopet nov grob. Neprizanesljiva smrt je zopet odtrgala cvetko iz naše lepe Marijine družbe. Pa kakor upamo, se je preselila iz te solzne doline v srečno večnost. Ta cvetka je bila zvesta Marijina hčerka Micika Ozme iz Krapja. Bolana je bila tri leta, prvo leto je prišla še večkrat k službi božji, četudi težko. Zadnji dve leti jo je bolezen popolnoma priklenila na bolniško posteljo. Bolezen je bila zelo mučna. Pa venčdar je bila popolnoma vdana v voljo božjo, ter vesela, da je mogla kaj za Jezusa trpeti. Zares smo občudovale njeno veliko potrpežljivost, ki nas je večkrat do solz ganila. Bila je zvesta Marijina hčerka. Njena srčna želja, da bi v soboto umrla, je bila uslišana. V 30. letu svoje starosti je v soboto 10. maja mirno v vselej zaspala. Oh kako sladka je res smrt zvestih Marijinih otrok! Njene sestre so nji ob odprtem grobu v slovo zapele ginljivo nagrobnico. Počivaj v miru draga Micika!

Saj srce nazaj Ti ne želi

Otrok Marijin, blagor Ti!

M. K.

St. Jurij ob Taboru. Dne 24. majnika bo imela kmečka hranilnica in posojilnica, registrovana zadruga z neomejeno zavezo prvi uradni dan, spojen z gospodarskim predavanjem ob 3. popoldne v cerkveni hiši v St. Juriju ob Taboru. Vloge se bodo obrestovale s 4%, posojila dajala po 5%.

Dobrnska dekleta Marijine družbe in deklishe zveze so priredila dne 17. majnika lepo Marijino slavnost. Predpoldne je bilo skupno sveto obhajilo, popoldne pa javna slovesnost z mičnim sporedom. Pela sta dva zbora krasne pesmi in g. dr. Slavič iz Celja je v lepem govoru slavil naš vzor — Marijo. Zraven deklamacije sta bila tudi dva prizora s petjem. Dobrnska slovenska dekleta v resnici spolnjujejo svoje geslo: Z Bogom in Marijo za slovensko domovino!

Iz Trbovelj. Grozoviti trn v peti našim demokratom in razuzdanim, mlečnozobim mladenčem je naša Marijina družba. S peklensko hučobijo so se vrgli na nas in se iz nas norčevali, nas zasmehovali in nesramno klafali in mislijo da bodo na ta način družbo uničili. O ne, se pač motite! Torej dekleta, le tako pogumno in ponosno naprej, nikar se ne ustrašimo mlečnozobcev! — Dne 4. in 5. maja je naša Marijina družba priredila v čast 50 letnici Lurške prikazni romanje na Brezje in na prekrasni Bleški otok. Navzoči sta bili tudi dve Marijini družbi iz Dobovca in Svibna. Na hriščeku na Brezjah smo razvile našo krasno zastavo, pod katero smo ponosno korakale, prepevajoče Lavretanske litanije do cerkve. V cerkvi smo že isti večer poljubeznivem pozdravu imele svojo pobožnost. Drugi dan je bilo skupno sveto obhajilo potem sv. maša, č. g. župnik Berlan pa so imeli krasen govor, zato se jim tu javno zahvaljuje trboveljska Marijina družba. En četrt na osem smo se odpeljale na Bled, veselo pevajoče na čast naši nebeški Mamici. Prišedše na Bled smo ipod vihrajočo zastavo se prepeljale na otok; tam so imeli č. g. voditelj Fr. Strmšek sv. opravilo, potem ganljiv govor o Marijini ljubezni. Najiskrenejša hvala vsem trem č. g. voditeljem za njih trud in skrb, ki so jo imeli z nami. Bog jim plačaj in Ti ljuba nebeška Mamica!

Poziv in svarilo. Krščanski mladeniči in verne mladenke! Iz samega sovraštva do krščanskih društev in njih knjižnic so začeli nasprotniki ustanavljati ponekod javne ali ljudske knjižnice. Da bi dobili več čitateljev, delijo tam tudi najbolj umazano in protiversko berilo, s kojim hočejo ljudstvo „izobraževati“. Se li mar dober gospodar da od pijanca, postopača in zapravljivca poučevati, kako mu treba umno gospodariti? In krščanska mladina pa bi naj hodila k brezvercem in bogotajilkam po knjige in pouk o tem, kaj je značaj, domoljubje, čednost in požrtvovalno delo? Nikdar! Torej pozor, zavedna mladina!

Gosenice ugonablajo sađonosno drevje po murškem polju. Kmetje so vsak dan s svojci na delu, da jih ugonablajo, a vse malo izda, ker so se v tem letu pokazale hkrati štiri vrste gosenic. Najhujše so prsteničarji, zatem zlatoritke in glogov belun. Ker pa so hrastje po gozdih objedle sprevodnice,

grede tudi te na sadovnjake. Tudi hrošči so delali škodo. — Po polju in po goricah je vse prav lepo videti.

Koroške novice.

Na vsekoroški mladeniški shod! Slavna društva! Koroški mladeniči! Slovenska krščansko-socialna zveza za Koroško priredi v nedeljo dne 31. majnika 1908 v Šmihelu nad Pliberkom izreden občni zbor in ob enem vsekoroški mladeniški shod. Mladeniči iz Zilske in Kanalske doline, Rožani, Podjunčani in Velikovčani! Dvignite se in prihitite ta dan v Šmihel. Rojstveni dan naj bo namreč za slovensko krščansko mladeniško organizacijo na Koroškem! V odločilnem boju, ki ga mora zdaj biti naš narod z zakletimi sovražniki kmečkega stanu, s sovražniki vere in rodu, morate odigravati vi, mladeniči, ki ste cvet in nada slovenskega Korošana — prvo ulogo. Da boste pa to mogli izvršiti, morate se strniti v eno celotno vojno črto! Prkajte torej, da si 31. majnika v Šmihelu sežemo v roke, da se pobratimo; mi se hočemo ta dan zavedati, da kmečka, delavska in izobražena mladina na Koroškem pozna samo en skupni veliki cilj — namreč krščansko demokracijo. Treba nam je pri tem jasnih ciljev, začrtati si moramo pot za prihodnost. Zavedati se moramo ta dan, da imamo Zvezo, ki naj prepreže celo Koroško z nepoličnimi društvi slovenskih in krščanskih načel. Zveza pa stavi ves svoj up na vas, mladeniči. Vi, mladeniči, morate buditi društva, vi jih morate oživiti, vi jih morate prekvasiti s svojim navdušenjem! Treba je novih knjižnic. Ustanovili jih bode te vi! Treba je poštenege petja. Vpeljati ga morate vi! Treba je telovadnih odsekov. Uresničiti jih, bo vaša naloga! Treba je socialnih in govorniških kurzov. Opora jim bode te vi! O vsem tem se moramo pogovoriti. Da se pa pogovorimo, se moramo sniti. Zatorej naj velja vsem poštenim koroškim slovenskim mladeničem geslo: 31. majnika v Šmihel! — Spored: Ob 9. uri dopoldne: Maša s primerno pridigo. Ob 10. uri dopoldne: 1. Izredni občni zbor. 2. Mladeniški shod: a) Slovenska krščansko-socialna zveza in njen pomen (g. Franc Terseglav iz Ljubljane). b) Pomen mladeniške organizacije. Mladost. Telovadba (g. I. Podlesnik iz Ljubljane). Odmor. Ob 2. uri popoldne: c) Mladeniška zveza na Koroškem (odbornik koroške Zveze). d) Vzor kmečkega fanta (mladenič iz Podjune). e) Delavska mladina v naši mladeniški organizaciji (član celovškega delavskega društva). f) Slučajnosti.

Imenovan je za župnika v Št. Juriju pri Celovcu č. g. Franc Lasser, kanonik v Gospisveti.

Žično železnico na goro Dobrač od postaje Zgornja Bela zgradi baron Kraigher.

Št. Jurij na Vinogradih. Celo okolico je pretresla žalostna novica iz nemškega Št. Vida, da se je tam ponesrečil in umrl tukajšnji rojak Jakob Taher, ki je bil priden in zvest delavec-zidar, in katerega smo vsi spoštovali in radi imeli. Vse žaluje za vrlim možem. — Dne 11. majnika, smo tukaj ob veliki udeležbi pokopali Jožeta Gros — Jelenico v Vogljah. Tudi za njo žalujemo, ker je bila res pridna gospodinja, skrbna mati in milosrdna do brotnica ubogih. — Sicer je letos bolj pozna letina, a vendar se na polju dozdej povsod lepo kaže. Da bi le bili obvarovani toče in hudobnega vremena.

Velikovec. Dne 3. majnika so milostljivi gosp. knez in škof dr. Jožef Kahn v Sv. Rupertu delili zakrament sv. birme. Nad vse lepo se je izvršila krasna slovesnost. Pristrčen je bil osobito zvečer sprejem visokega gosta. Izvrstno so odgovarjali otroci narodne šole v krščanskem nauku. Milostljivi g. knez in škof so bili lahko zadovoljni. Drugi dan — v nedeljo je bilo 445 birmancev. Slavnostno pridigo je govoril v srce segajoče šentjurski gospod župnik Poljanec, ki je poslušalce opomnil, kako važen dan v življenju je dan sv. birme. Vspodbujal je priučujoče k pravi skrbi za nedolžno mladino. Da bile pristrčne besede padle na rodovitna tla. Na praznik sv. Florijana se je vršila birma v Grebinju, kjer je bilo 327 birmancev. Ravnotako izvrstno je tam pridigoval klosterski gospod župnik Kindlman. Od tam so se podali mil. g. knez in škof na birmo v lavantinsko dolino.

Društvena kronika.

Dekliška zveza v Gornji Radgoni je tekom tega leta iz raznih vzrokov priredila še komaj dva

poučna shoda. Na dobro obiskanih shodih ste govorili: „O najpotrebnejšem nauku“ Nežika Osojnik. „V proslavo Marijinega jubileja Magdalena Klobasa. Deklamacije so bile: „Hrepenenje po pomladi“, deklamovala Marija Srt; „Doma“, deklamovala Marija Duh; „Brezmadežnai“, deklamovala Tončka Hrašovec; „Prvo cvetje“, deklamovala Kristina Pinterič. „Majniku v pozdrav“, pesem, zapela so dekleta. Zveza je morala žrtvovati tudi nekaj članic k težki igri: „Divji lovec“, katera se je v tem letu že dvakrat uprizorila. Dne 30. aprila pa so nam odšli č. g. Janez Goričan, kot kaplan k Sv. Lenartu v Sl. goricah. Pristrčna hvala za trud, ki so ga imeli kot duhovni voditelj naše zveze. Bog plati. Hvala Bogu, imamo narodnega naslednika, Bog jih živi! Kako bomo v prihodnje delovali, zvedel boš zopet, dragi „Naš Dom“.

Mladini.

Velik mladeniški shod za Slovenski Štajer.

Mladeniči! Na binkoštni ponedeljek se vrši velik mladeniški shod

v Ljutomeru,

na kojem se osnuje spodnještajerska mladinska zveza v okrilju S. K. S. Z.

Natančnejši spored objavi „Slov. Gospodar“ in drugi listi. Mladeniči pripravite se pravočasno da bo že začetek nove organizacije sijajen!

Pismo mladeničem.

X.

Pariška akademija je dobila leta 1882 od nekoga umrlega odvetnika kot legat ali volilo letno rento 1500 frankov. Ta svota bi se naj vsako leto izplačala kot darilo tistemu, ki bi se posebno skazoval v spoštovanju in ljubezni do starišev.

Gotovo lepa misel! Če je mladi človek iz šole izstopil noče večsiti nič več ubogati in spoštovati svojih starišev in predstojnikov. Napuh raste v njem vedno bolj in bolj; neodvisen bi bil rad, noče več biti podložen, on hoče vse boljše razumeti kakor oče in mati. On postane trmast in sirov proti starišem in jim greni življenje. Marsikateri mladenič zapusti raditega svoje stariše in išče kje drugje dela in jela. Pa to ni v duhu četrte božje zapovedi, katero je Bog dal na gori Sinajski med gromom in bliskom. Koliko mladeničev si koplje na tak način grob časne sreče in v večnosti jih čaka večno pogubljenje! Resnica je, ki jo potrjujejo neštetevilni izgledi iz zgodovine: Kdor svojih starišev ne spoštuje in jim veliko bridkosti pripravlja, temu se že na tem svetu dobro ne godi.

Mladeniči, ne pozabite četrte božje zapovedi!

Leta 1790 so prodajali nekemu kmetu na Vestfalskem posestvo. Bila je velika vročina. Pod košatim drevesom se je vršila licitacija. Ravno danes pred petnajstimi leti, pravi nek starejši mož, je bila pod tem drevesom tudi licitacija. Ta kmet, ki mu danes vse prodajajo, je takrat prevzel to posestvo od svoje matere, ki se je kot vdova drugokrat omožila. Mati je imela veliko nesreče pri gospodarstvu in ni mogla svojemu sinu dote naenkrat izplačati. Neusmiljeni sin pa je dal materi vse, celo posteljo po dražbi prodati. Pa vkljub vsemu bogastvu je šlo gospodarstvo nazaj, svojim upnikom ni mogel izplačati — in danes, za petnajst let, se licitira pod istim drevesom tudi njegovo posestvo.

Nek dijak je šel z drugim dijakom na sprehod. Sreča ga njegova uboga mati, ki se je mnogo trudila in mučila, da je mogla svojega sina dati študirat. Zaklicala je sinu: „Pridi kmalu domov!“ Tovariš njegov ga vpraša: „Kdo pa je to?“ — Naša dekla — „Sme-li ta tebe tikati?“ — „Jaz sem ji že večkrat prepovedal, pa nič ne uboga.“ Djak, ki se je tako sramoval svoje matere, ni imel sreče, moral je pustiti študiranje.

Leta 1892., dne 5. aprila je stal pred sodnijo 26 letni železniški delavec Henrik Šeteler. Umoril je svojega lastnega očeta. Pripoznal je strašno zločinstvo, pa dostavil še je, da je tudi od njega ubiti stari Šeteler proti svojemu očetu pred leti nož potegnil. Seveda bi si mislil človek, take reči so nemogoče. Saj so vendar stariši božji namestniki in za Bogom največji dobrotniki. Kralj Friderik II. je rekel: „Kdor svoje stariše spoštuje, je spoštovanja

vreden mož; kdor jih pa zaničuje, ne zastuži, da je na svetu.“

Tomaz Mor, najvišji kancelar angleški, je pustil svojemu očetu povsod prednost, in nikoli se ni poprijel kakega važnejšega dela, da ne-bi kleče očeta prosil blagoslova.

Kralj Ferdinand II. kastiljski si je priboril lepo zmago nad neverniki; v zmagoslavnem sprevodu je jezdil domov. Njegov stari oče, ki ni mogel več hoditi, se je dal svojemu sinu v nosilnici nasproti nesti. Ko zagleda sin svojega očeta, skoči iz konja, objame spoštljivo svojega očeta in gre poleg nosilnice peš do palače, od koder ga nese sam na svojih ramah v sobo.

Še pred nekaterimi leti so ljudje v neki vasi na Švicarskem gledali vsako nedeljo ginljiv prizor. Dva moža, krepka mladeniča, sta prinesla ta dan starega moža v nosilnici dol iz hribov; bila sta dva dobra sina, ki sta prinesla dve uri daleč v cerkev svojega očeta. To so bili dobri otroci, nad katerimi se je gotovo spolnila beseda sv. pisma: „Spoštuj svojega očeta, da bo prišel njegov blagoslov nad te in bo do konca nad teboj ostal.“

V Friburgu na Badenskem je leta 1880 neka mati zgubila svojega sina. Ponesrečil se je bil in je naglo umrl. Leta in leta je s svojim zaslužkom podpiral svojo staro mater. Ko so spuščali v grobnjegovo krsto, stopila je v žalost vtopljena mati naprej in je zaklicala z močnim glasom: „Bog ti plačaj, dragi sin, kar si mi dobrega storil!“ Lepšega grobnega govora si pač ne moremo misliti. Lepše ne more govoriti mati na grobu svojega sina. Mladenič, ne pozabi nikdar četrte božje zapovedi: „Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji.“ K temu te prav lepo opominja mladino-ljub Ev.

Dvogovor pred cerkvijo v nedeljo pred pozno službo božjo.

Micika: „Pozdravljena Anka! Koliko molitvenikov pa imaš ti danes seboj?“

Anka: „To niso molitveniki, temveč knjige iz nove ljudske knjižnice; vrniti jih moram danes ter si iti po nove.“

Micika: „Pokaži no! — Kakšne knjige pa tam delijo? Zanima me to. Glej, glej — „Zvon“, „Cankarjev roman“, obravnava: „Kako je nastal svet?“ — Je-li vsebina teh knjig zanimiva?“

Anka: „Ne vem, kaj bi ti pravzaprav odgovorila. Tu in tam se mi že kaj dopada, a vse le ni po mojem okusu; večji del tega čtiva pa mi je nerazumljivo — zato tudi o njem soditi ne morem. Najmanje sem razumela obravnavo „Kako je nastal svet?“ — cela stvar mi je popolnoma nejasna; povzela sem le to, da pisatelj hoče dokazati, da ni Boga, in da je to, kar pravi sveto pismo o stvarjenju sveta, le bajka. Premišljevala sem čez to in ono, a do pravega sklepa nisem prišla; na zadnje sem bila od samega premišljevanja in tuhtanja vsa zmešana in tako vznemirjena — da zaspati nisem mogla.“

Micika: „Veš kaj, takih knjig pa, katerih ne razumem in ki me vznemirjajo — takih knjig pa že ne-bi hotela čitati; tako čtivo ni ne v pouk, ne v zabavo.“

Anka: „Saj jaz to tudi trdim; a brat me sili, da moram izposevati knjige le v ljudski knjižnici; očeta nimam več, kakor veš, mati pa o teh stvareh ničesar ne razumejo in prepuščajo vse le Frančeku.“

Micika: „Boljše bi bilo, da opustiš čitanje popolnoma, kakor da se lotiš takega čtiva.“

Anka: „Tedaj pa — srečno! Ze zvon, ti pa greš k maši; moli še za me „Oče naš“; jaz moram v bralno sobo, kjer delijo knjige le od 10. do 11. ure.“

Micika: „Kaj — med svetim opravilom se delijo knjige? To je pa malo preveč. Kaj pa je z nedeljsko službo božjo?“

Anka: „Gospodična knjižničarka pravi, da kdor še v Boga veruje — ga lahko moli kadar in kjer hoče; saj je Bog baje povsod pričujoč. Prišla bom pozneje že tudi v cerkev, da opravim kratko molitvico. — Srečno Micika!“

Micika: „Anka, pridi danes po večernicah k meni; hočeva skupno čitati iz lepih knjig bralnega društva ter se pri tej priložnosti razgovarjati o tem in onem. Torej na gotovo svidenje!“

Pismo Muropoljanki. — Ljuba Muropoljanka! — Prevesela, presrečna sem! Moram ti izreči za-

hvalo na tvojem dopisovanju v „Naš Dom“. — Res, marsikako dobro, poučevalno besedo smo me mladenke čule iz tvojih ust, se ve, le po tvojem peresu, že to bi bilo hvalevredno; — a moja zahvala stremi danes drugam. — Pomisli — pri nas je — odkar čitamo „Naš Dom“ in tvoje dopise, vse nekako drugače. Stariši so mi dovolili pristop k bralnemu društvu; že to si štejem v srečo; v kako zabavo so mi sedaj moje proste urice, ko imam na razpolago tako dobro čtivo — kako napredujem v vsakem oziru po tem čtivu in po poučevalnih predavanjih, ki jih prireja to društvo! Pa to še ni vse. — Včeraj so mi oče dovolili sodelovanje pri pevskem in dramskičnem odseku. Jutri bo že prva vaja — in v treh tednih predstava, h kateri te, ljuba Muropoljanka, prav prisrčno vabi ena tvojih mnogobrojnih netjakinj.

Cerkvene zadeve.

Duhovske vesti. Č. g. Anton Sijanec, župnik pri Sv. Juriju v Slov. gor., je imenovan kn. škof. lav. duhovnim svetovalcem. — Umrl je 22. t. m. na Teharjih upokojeni duhovnik č. g. Martin Škerbec. N. v m. p.!

Na Kumu bo romarski shod pri Sv. Joštu na binkoštni ponedeljek, dne 8. junija 1908. Duh. opravilo ob 10. uri. — Snega ni več, vse v najlepšem zelenju.

Razno blago.

Besedna zastavica.

Priobčil Josip Štelcar.

Iz teh črk se sestavijo v poprečnih vrstah besede, ki po-

menijo sledeče:

			a																soglasnik.
			a	a	a														ime zlobneža.
			a	a	a	a	b												moško ime.
			c	c	c	c	c	č	č										domača žival.
			d	e	e	e	e	e	e	e	e								tič.
	e	e	e	e	e	e	e	i	i	i	i	i							število.
j	j	j	j	k	k	k	k	k	k	k	k	k	l						žensko ime.
	l	l	l	m	m	m	n	n	n	n	n	n	o						cvetlica.
				o	o	p	p	r	r	r	r	r							duhovnik.
				s	s	s	s	t	t	t	t								rokodelec.
								t	t	t	t								divja žival.
								v	v	v	v								soglasnik.

Srednja vrsta navzdol se čita kakor srednja od leve na desno, ter da ime znamenitega slovenskoštajerskega pisatelja-zgodovinarja.

Nekaj iz zgodovine. Nemško-francoska vojska (1870—1871) se je končala, kakor nam priča svetna zgodovina, s popolnim porazom Francoske. Takrat so morali plačati Francozi Nemčiji odškodnine 5000 milijonov (5 milijard) frankov (1 frank je približno 1 krona), ali 1333 milijonov pruskih dolarjev. Da bi mogli to ogromno svoto denarja domov v Nemčijo pripeljati, bi potrebovali vlak z 322 vozovi (vsak voz po 100 centov), in aiko bi se zlat položil drug poleg drugega, bi znašala dolgost 700 milj. Od Kristusovega rojstva sem še ni preteklo 1000 milijonov (1 milijarda) minut. Če bi kdo tako dolgo živel in vsako minuto po dnevu in po noči 5 frankov na stran dal, vendar bi še ne imel toliko denarja, kolikor ga je morala plačati Francoska Nemiji.

Krepak odgovor. Nekega bogotajca, kateri se je v neki imenitni družbi hvalil in širokoustil, da je on edini v tej palači, ki ne veruje v Boga, je domača gospa in gospodinja prav krepko zavrnila, rekoč: „V moji palači se še tudi drugi nahajajo, ki imajo ravno isto vero, kakor vi.“ — „In kateri pa so ti“, vpraša nato dotični gospod? — „Moji konji in psi“, odgovori gospa. „Toda te uboge živali, če tudi so tako nesrečne, da Boga ne spoznajo, imajo vendar toliko pameti, da se s tem ne hvalijo.“

Statistika. Na celi zemlji je 3064 jezikov in več kot 1000 ver. Število vseh ljudi je poldruga milijarda, izmed teh umre na leto 35.214.000, na dan 96.480, vsako uro 4020, in vsako minuto 67. Nasproti pa se jih rodi na leto 36.792.000, na dan 100.800, vsako uro 4200, vsako minuto 70. Iz tega je razvidno, da se jih več narodi kakor pa umre.

Novo kroglice. Od vojaške strani se poroča: Kroglice naših repetirk ne prebijajo oklepov, s katerimi se utrjujejo infanterijske pozicije v vojski. Zato je vojaški tehniški urad sestavil novo kroglico, ki prebije 3 mm debel oklep v daljavi 1100 m. V bližini bo pa vstanju prebiti tudi 20 mm debel oklep.

Čudna računska naloga. Pri neki zabavi pravi nek gospod svojim tovarišem: „Petsto, deset in sto iznaša 500.“ Ko mu njegovi tovariši rečejo, da to ni mogoče, vzame omenjeni gospod svinčnik, zapíše številke in pokaže svojim prijateljem, da je govoril resnico. Kako je to storil? (D X C).

Listnica uredništva. Ponikva: Z ozirom na druge liste že zastarelo. Pišite dalje o vašem delovanju! — Sv. Ana na Krembergu: Prepozno! —

Domáča pijača

narejena z „Mostin“ da izvrstno pijačo in je najboljša nadomestilo za pristni sadni mošt „Mostin“ je sestavina naravnih substanc in vsled tega neškodljiv ter vpliva ta pijača na človeka oživljuje in pospešuje prebavo. 300 l te pijače narejene iz „Mostin“ stane 4 gld. 80 kr. „Mostin“ se dobi pri Janez-u Posch, špecijska trgovina, Maribor, Koroška ulica 20. — Poštna razpošiljatev vsak dan. — Sviri se pred ponarejanjem. 14

Prodaja posestva.

Jako lepo posestvo, pol ure od trga Marenberg oddaljeno, na okrajni cesti čez Radl na Eibiswald, novozidana hiša in koncesija za gostilno, 20 oralov njiv in travnikov, 20 oralov mladega lesa, se radi družbinskih razmer prodaja. Natančneje se izve pri posestnici gospe Elizabeti Schucher pri Sv. Janezu, pošta Marenberg. 417

Ker je kurjava s premogom vedno potrebna, skrbite za

**trboveljski svitli premog
salonske brikete,
rujavi premog,
lesni premog,
:: kovaško oglje, ::
sekana drva,
rezana drva.**

Vam postavi na dom

ANTON SERIANC,

trgovec z lesom in premogom.

Tu se dobi tudi cement in apno.
Telefon šte. 106.

Pozor, kmetje in fantje!

V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že 25 let, se mi je posrečilo s časoma iznajti sredstvo za rast brk in las, proti izpadanju las in za odstranitev prhlja (luskin) na glavi, to je

Kapilor št. I.

Cena je (franko na vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 vin., 2 lončka 5 K. Prosim, da se naroči samo od mene. Naslov je: P. Jurišič, lekarnar v Pakracu, Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštnim povzajem.

Obstanek trgovine od leta 1850.

Zahtevajte

zastoj da se Vam pošlje ilustrovani cenik z nad 200 slikami.

Št. 0.	Nikelnasta ali jeklena remontoir-ura 30 ur tekoča gld.	1:80
	Roskopf	2:70
Št. 2.	Nikel-anker-remontoir (regulator)	4:—
	Srebrna	7:—
	Srebrna s tremi pokrovi	8:—
Št. 24.	Nikel-anker-remontoir „Tulla“ s tremi močnimi srebrnimi pokrovi	4:30
Št. 34.	Srebrna damska rem-ura	3:10
Št. 11.	Srebrna remontoir-ura za gospode	3:30
Št. 18.	Srebrna anker ura, 15 kamnov	5:—
	Ista z dvojnimi pokrovi	6:40
Št. 102.	Budilka z dnevnikom	2:—
Št. 107.	Kuhinjska ura	2:40

Garancija več let.

Blago, ki ne ugaja, vzame se proti polni svoti nazaj.

Izvršujejo se tudi vsa v to stroko spadajoča popravila na: :: :: :: :: tančno, vestao in jako ceno. :: :: :: ::

x Th. Fehrenbach, x

Največja tovarniška zaloga ur

Maribor, Gosposka ul. 26. :: Piliška, Dravska ul. 2.

Pozor!

Čitaj!

Pozor!

Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovito, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črevih, osobito se priporočajo — pri zaprtju in nerednem odvajanju — pehanju, — kongestiji — pomanjkanju teka, krčih i. t. d. Nedosežno sredstvo za vzdržanje dobrega prebavanja.

Delovanje izvrstno, vspeh siguren. Cena je za 12 steklenic (1 dvanajstoriga) 5 K franko na vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:

P. Jurišiča,

366

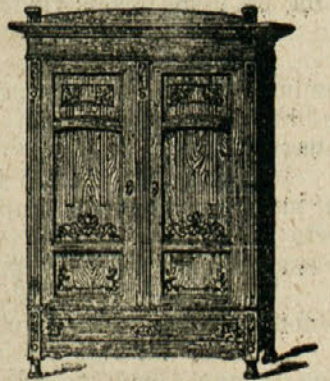
lekarnarja v Pakracu št. 201. (Slavonija).

Pohištvo

od najfinejšega do najprostejšega izdelka, kakor omare, postelje, divane, kredence, kuhinjsko pohištvo itd. Vse zelo trežno in solidno delo pri hitri postrežbi. Z odličnim spoštovanjem se priporoča 204

Jožef Kolarč, Maribor.

Fran-Josefstr. št. 9., v lastni hiši.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani,

Dunajska cesta 19. * v Medjatovi hiši v pritličju * Dunajska cesta 19.

zavaruje

1. Proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvonove, premičnine in pridelke.
2. Proti prelomom zvonove, in

3. Za življenje oziroma doživetje in proti nezgodam.

Edina domača, slovenska zavarovalnica.

Svoji k svojim!

12-7